

Lordithon pulchellus, nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Staphylinidae)

BAS DROST

DROST, M. B. P., 1999. *LORDITHON PULCHELLUS*, NEW FOR THE DUTCH FAUNA (COLEOPTERA: STAPHYLINIDAE). – *ENT. BER., AMST.* 59 (11): 171-172.

Abstract: *Lordithon pulchellus* is reported for the first time from The Netherlands. The species was found on several locations, mainly in the Dutch river area, since 1973. Some details about habitat are given.

Lingedijk 35, 4014 MB Wadenhoijen.

Tijdens een onderzoek naar kevers op paddenstoelen vond ik op 5 mei 1995 een bonte kort-schildkever in een uiterwaard bij Dreumel (provincie Gelderland). Determinatie wees uit dat het een vrouwtje *Lordithon pulchellus* (Mannerheim) betrof, een soort die nog niet gemeld is uit Nederland. De kever zat in een bundel paddenstoelen van de soort *Lentinus tigrinus* (Bull.:Fr.) Fr. (tjigertaaiplaat), die op een alleenstaande dode knotwilg (*Salix* sp.) groeide (fig. 1).

Op 20 juni 1998 vond ik in Ophemert (provincie Gelderland) opnieuw *L. pulchellus*, naast een laantje naar Kasteel de Pippert. Langs dit onverharde laantje staan voornamelijk eiken (*Quercus* sp.) en esdoorns (*Acer* sp.). Aan de voet van een van de eiken groeide tussen bladmos een aantal paddenstoelen van het geslacht *Russula*, waarvan vele sterk aangetast waren door *Diptera*-larven. De onderzijde van één van de aangetaste paddenstoelen leverde twee exemplaren van *L. pulchellus* op.

In de collectie van het Instituut voor Taxonomische Zoologie te Amsterdam zag ik geen Nederlands materiaal van *L. pulchellus*, wel in het Museum Naturalis te Leiden: Asperen, vi.1973, leg. K. C. J. Zwakhals (2 ex.); Boxtel, 31.iii.1979, leg. v.d. Krift (1 ex.); Neerijnen, x.1990, leg. K. C. J. Zwakhals (16 ex.).

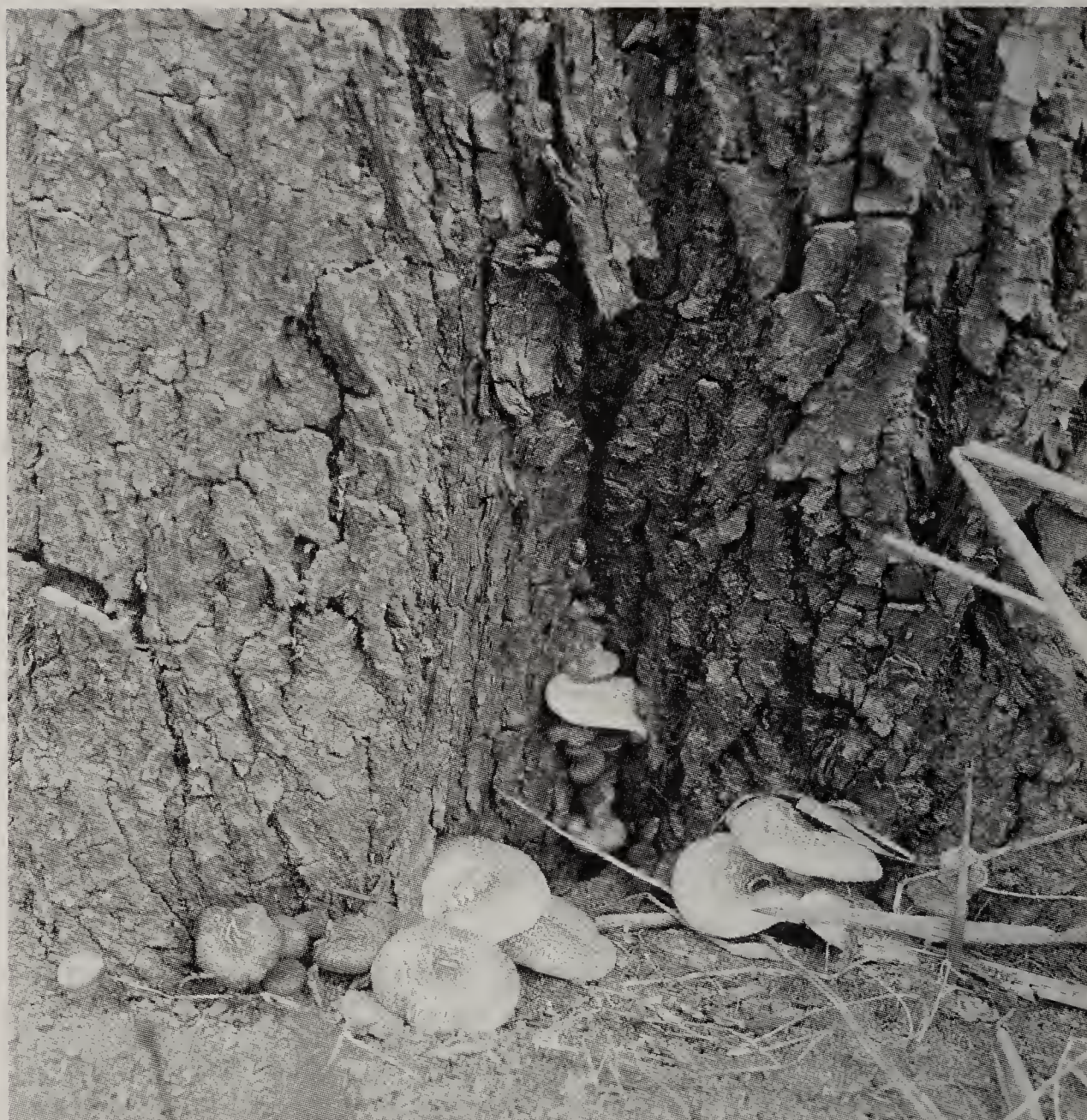
Over de vindplaats bij Neerijnen deelde de heer Zwakhals mij mee dat de kevers verzameld zijn in een malaiseval, die opgesteld stond in het parkbos van Kasteel Neerijnen

met beuken- en eikenlanen en restanten van loofbos met populier. De malaiseval heeft hier gestaan van 26 juni 1990 tot 20 oktober 1990.

Volgens Horion (1967) komt de soort voor in en op boomzwammen van loofbomen, vooral van alleenstaande bomen in ooibossen of in lichte plantsoenen en minder in gesloten bospercelen. De soort wordt volgens deze auteur ook van allerlei bodempaddenstoelen gemeld. De waarnemingen van Dreumel, Ophemert en Neerijnen sluiten redelijk bij deze habitatbeschrijving aan.

Lordithon pulchellus komt voor in Noord- en Midden-Europa. De verspreidingsgrens loopt van Karelië (Rusland) via Scandinavië tot in Frankrijk en van Zwitserland via Oostenrijk tot in Roemenië (Horion, 1967; Lundberg, 1995). *Lordithon pulchellus* is niet bekend uit Denemarken en Groot-Brittannië (Lundberg, 1995). In de ons omringende landen wordt de soort weinig verzameld. Uit België zijn alleen vondsten bekend uit de provincie Luik: Verviers (vóór 1880) en Ben Ahin, "in der Schlucht von Solières, v.1949, 3 ex." (Seegers, 1986). Uit Duitsland is de soort bekend van Beieren, Baden, Hessen, Nordrhein-Westfalen (vóór 1900), Weser-Ems-gebied, Nieder-Elbegebied, Brandenburg, en van vóór 1950 uit Sachsen-Anhalt en Thüringen (Köhler & Klausnitzer, 1998). Köhler (1995) meldt een nieuwe vondst bij Keulen (Wörringer Bruch: 1 ex. gezeefd uit mos en bladeren aan de voet van een oude populier (*Populus nigra* L.)).

Fig. 1. *Lentinus tigrinus*, de tijgertaapijlat. Uit deze bundel paddestoelen werd een vrouwtje van *Lordithon pulchellus* verzameld.

In Nederland zijn, op de vondst van Bortel na, alle vondsten van *L. pulchellus* gedaan in het rivierengebied. De oudste waarneming stamt uit 1973. Aangezien de soort een opvallend bont uiterlijk heeft en vrij eenvoudig op naam te brengen is, lijkt het niet aannemelijk dat zij vóór die tijd steeds over het hoofd is gezien. Het ligt meer voor de hand dat de soort zich recentelijk naar het westen heeft uitgebreid.

Literatuur

HORION, A., 1967. *Faunistik der Mitteleuropäischen Käfer. Band XI. Staphylinidae 3. Teil; Habrocerinae bis*

Aleocharinae: i-xxiv, 1-419. Schmidt, Neustadt a.d. Aisch.

KÖHLER, F., 1995. Anmerkungen zur Käferfauna der Rheinprovinz VIII. Bemerkungswerte Neu- und Wiederfunde (Ins., Col.). – *Mitteilungen der Arbeitsgemeinschaft Rheinischer Koleopterologen (Bonn)* 5: 93-104.

KÖHLER, F. & B. KLAUSNITZER (EDS), 1998: Verzeichnis der Käfer Deutschlands. – *Entomologische Nachrichten und Berichte*, Beiheft 4: 1-185.

LUNDBERG, S., 1995. *Catalogus Coleopterorum Sueciae*: 1-218. Naturhistoriska Riksmuseet Entomologiska Föreningen, Stockholm.

SEEGERS, R., 1986. *Catalogus Staphylinidarum Belgicae (Coleoptera)*. Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen. Studiedocument No 32: 1-104.

Geaccepteerd 25.vii.1999.